

خطبه اول

اعوذ بالله السميع العليم من الشيطان الرجيم بسم الله الرحمن الرحيم الحمد لله رب العالمين و الصلاة والسلام على سيدنا و نبينا و حبيب قلوبنا و طيب نفوسنا و شفيع ذنوبنا ابى القاسم المصطفى محمد و على آله الاطيبين الاطهرين و لا سيما بقية الله فى الارضين.

توصیه به تقوا

اعوذ بالله من الشيطان الرجيم بسم الله الرحمن الرحيم «يا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تُقَاتِهِ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ»¹ عِبَادَ اللَّهِ أَوْصِيكُمْ وَ نَفْسِي بِتَقْوَى اللَّهِ.

همه شما برادران و خواهران نمازگزار و خودم را به پارسایی، تقوا و خویشتن‌داری از هوای نفس، گناهان و آلودگی‌ها سفارش و دعوت می‌کنم. امیدواریم خداوند به همه ما توفیق نیل به مقام تقوا، ذکر و شکر خداوند در همه احوال عنایت و کرامت بفرماید.

یادآوری مباحث پیشین در باب کسب و کار

در ماه مبارک رمضان بحثی غیر از مباحث قبل شروع کردیم و الان به سلسله مباحثی که در باب اصول، ضوابط، قواعد و آداب کار و تجارت در اسلام بیان شده است برمی‌گردیم. همه انسان‌ها زندگی خود را با کار و فعالیت‌های اقتصادی و درآمدزا اداره و با تلاش و کوشش خود آن را سامان می‌دهند و هزینه‌های خود و خانواده خود را از این طریق تأمین می‌کنند. همچنین از قبیل درآمدهای خود، کارهای عام و خیر هم انجام می‌دهند.

¹. آل عمران، 102

اسلام در رابطه با کسب‌وکار و صنعت و فعالیت‌های اقتصادی دنیایی از قانون و قاعده دارد. درآمد از کسب‌وکار درست و مشروع، آثار مثبت در هر دو عالم بجا می‌گذارد. درآمدهای نامشروع نیز زیان‌های بی‌پایانی - چه در دنیا و چه در امتداد زندگی بشر در عالم برزخ و قیامت و آخرت - دارد. فلذا وقتی ما به آیات، روایات و سنت پیامبر و معصومان (علیهم‌السلام) مراجعه کنیم آیات و روایات بسیار زیادی در این زمینه می‌یابیم که در فقه و قوانین اسلام تجلی کرده است. بخش زیادی از ابواب فقهی ما مربوط به کسب‌وکار و درآمد آدم‌ها است. اگر کسی در حدود پنجاه باب فقهی که بخشی از آن‌ها در رساله‌های عملیه آمده است به کنکاش پردازد خواهد دید که بیش از نیمی از ابواب فقه، کتب فقهی و رساله‌های عملیه ما مربوط به این است که چگونه درآمد داشته باشیم؟ چطور معامله و کار کنیم تا درآمدهای ما صحیح، انسانی، اخلاقی و الهی شود و در دام درآمدهای ناصحیح و نامشروع قرار نگیریم؟ تا این مقدار از مسأله کار و تلاش با آیات و روایات گره خورده است، چراکه زندگی دنیا و آخرت ما با این مسأله ارتباط مستقیم دارد. اگر شیوه کار و تلاش ما درست باشد سعادت به ارمغان می‌آورد و اگر غلط و ناروا باشد خسارت‌های بی‌شماری در زندگی فردی، خانوادگی و اجتماعی به وجود می‌آورد.

در مباحث اخلاقی نیز نوعی از تنیدگی بین اخلاق و کسب‌وکار وجود دارد، حتی مباحث و آموزه‌های زیادی در آیات و روایات ما وجود دارد که هنوز هم استخراج نشده است. بخشی از علوم اجتماعی و انسانی بشر هم با این موارد سر و کار دارد که باید آن‌ها را با اسلام تطبیق داد و بر اساس اسلام بازسازی کرد. باز تأکید می‌کنم در سبک زندگی اخلاقی، انسانی و اسلامی رعایت آداب و قواعد کار و کسب و تجارت و صنعت حرف اول را می‌زند، یعنی به همان اندازه که قواعد عبادی اسلام در منطق اسلامی نقش دارد به همان اندازه کسب‌وکار و تجارت و آداب و اصول آن مهم است. این آداب و اصول باید در بازار، کارخانه و در همه فضاهایی که برای جامعه درآمد تولید می‌کند باید منعکس شود تا سبک زندگی اسلامی در کسب‌وکار و درآمدزایی شود و اگر در اینجا مشکل و اشکالی باشد در همه عرصه‌های زندگی فردی و اجتماعی و عبادات انسان‌ها اثر خواهد گذاشت.

آنچه در خطبه‌های قبل به‌عنوان مهم‌ترین اصول و راهنماهای بشر در حوزه کار و تجارت مورد تأکید اسلام قرار گرفته است را دوباره تکرار می‌کنم. باید عرض کنم تا به حال به ده اصل در این زمینه اشاره کرده‌ایم:

1. آشنایی با آداب، احکام، فقه و اخلاق کار و تجارت؛
2. آشنایی با فنون و علوم و دانش‌ها و مهارت‌های موردنیاز در کار درست و صحیح؛

3. امانت‌داری و دور بودن از خیانت در کسب‌وکار و معامله؛
4. وفای به عهد و قراردادهای با نهایت دقت؛
5. عدالت و انصاف در معاملات و ارتباطات اقتصادی و کاری با دیگران؛
6. پرهیز از کلاه‌برداری، فریبکاری و غش در معاملات؛
7. رعایت کیفیت تولید و عرضه کالا که امروزه به‌عنوان استاندارد از آن تعبیر می‌شود؛
8. رعایت کرامت مشتریان و دریافت‌کنندگان خدمات و تکریم ارباب‌رجوع؛
9. پرهیز از سودجویی‌های ظالمانه و گران‌فروشی؛
10. پرهیز از کم‌فروشی و کاستن از کالای عرضه‌شده

در خصوص کم‌فروشی حداقل در شش هفت جای قرآن کریم آیاتی با عتاب و خطاب تند آمده بود. از جمله «وَيْلٌ لِّلْمُطَفِّفِينَ»²؛ فرمان انبیا بر اساس منطق عقلی این بوده است که «وَأَوْفُوا الْكَيْلَ وَالْمِيزَانَ بِالْقِسْطِ»³ و «وَ أَقِيمُوا الْوَزْنَ بِالْقِسْطِ وَلَا تُخْسِرُوا الْمِيزَانَ»⁴ پیمانانه را پر کنید و از کیل و وزن کم نگذارید، بلکه بر آن بیفزایید که برکت می‌آورد، فکر نکنید اگر مقداری را کم گذاشتید چیزی به اموال شما اضافه شد

چون اولاً: آن اضافه برکت نخواهد داشت،

ثانیاً: اگر هم بر دارای شما هم افزوده شود در زندگی آخرت و معنوی شما زیان‌بار خواهد بود. همه انبیا به رعایت پیمانانه سفارش کرده‌اند، وقتی چیزی را تولید می‌کنید یا به فروش می‌رسانید وزن‌ها را با دقت رعایت کنید. اضافه کردن مانعی ندارد مستحسن و نیکو هم هست اما کم کردن گناه است.

² -سوره مطففین، آیه 1: وای بر کم‌فروشان.

³ -سوره انعام، آیه 152: و به راستی و عدالت، کیل و وزن را تمام بدهید.

⁴ -سوره الرحمن، آیه 9: و باید سنجش اشیاء را به عدل و داد برپا دارید و از ترازو نگاهید.

این ده اصلی بود که تا به حال به آن اشاره شده است. اگر به کتاب التجاره وسائل الشیعه مراجعه کنیم - وسائل الشیعه متن روایی بسیار محکم و محور درس‌های فقهی حوزه‌های علمیه است - بخشی دارد با عنوان آداب التجاره - آداب کار و دادوستد - که دارای فصول متعددی است. از قواعد یازده به بعد محورها ریزتر هستند که من از آن روایات نکاتی را برگرفته‌ام که در چند خطبه عرض خواهم کرد.

اصل یازدهم: آسان‌گیری در معامله

این مسأله در روایات تأکید شده است. پیامبر گرامی اسلام حضرت محمد مصطفی (صلی الله علیه و آله و سلم) در روایتی که نقل شده فرموده‌اند: «السَّمَاخُ وَجَهٌ مِنَ الرَّبَّاحِ»⁵؛ اینکه کسی در معامله سخت‌گیر نباشد، روی یک ریال، درهم، ساتیمتر و کمترین حد پافشاری کند و با تندی در معامله وارد شود. این اخلاق مؤمن نیست. مؤمن آرام و راحت است و با سماحت و گشاده‌دستی معامله می‌کند، غصه نمی‌خورد که کمی کیل را بیشتر کرد یا کمی پول را کمتر گرفت. این‌گونه چانه‌زنی‌های سخت اخلاق مؤمن نیست. مؤمنان در کسب‌وکار سهل‌گیر هستند و آسان معامله می‌کنند، البته در مورد چیزی که مربوط به خودشان است و می‌خواهد حق دیگران را بدهد آنجا آسان می‌گیرد که بیشتر به دیگران بپردازد، اما وقتی که می‌خواهد حق خودش را بگیرد در کمتر گرفتن آسان‌گیر است. باید رویه و برخورد افراد در کسب‌وکار با دیگران آسان‌گیری باشد و مته روی خشخاش نگذارند و سیره‌شان این نباشد که تا ریال آخر بگیرند و تا جایی که امکان داشت به طرف مقابل پرداخت نکنند. آسان‌گیری یعنی این که راه می‌آید که معامله سر بگیرد خانه، زمین، میوه، وسایل زندگی و ... خرید و فروش می‌کند برای خود آن قدر دقت و سخت‌گیری نمی‌کند. پیامبر خدا در این حدیث شریف می‌فرماید: اگر آسان گرفتید این یک لایه‌ای از سود شماست.

اگر بر اساس منطق مادی عمل کنید باید تا ریال آخر منافع خود را تأمین کنی ولو اینکه از حق دیگری کمی بزنی. در ظاهر در اینجا سودی برده است اما پیامبر خدا می‌فرماید: اگر گذشت کردی و کوتاه آمدی شما سود

⁵ - شیخ حر عاملی، وسائل الشیعه، ج 17، ص 388؛ شیخ طوسی، من لایحضره الفقیه، ج 3، ص 196

کردید. سود فقط در تأمین منافع مادی نیست، بلکه اگر اهل گذشت بودید، با گشاده‌دستی معامله کردی و در معاملات سخت‌گیر نبودید چنین جامعه‌ای سعادت‌مند خواهد بود. این یک ریح و سود عمومی برای جامعه دارد. جامعه‌ای که همه با گذشت با هم معامله می‌کنند یک صمیمیت و فضای معنوی و انسانی محقق می‌شود که چنین فضایی در جای دیگر نیست. این رویه آسان‌گیری فرهنگی در جامعه حاکم می‌کند علاوه بر این که سود فردی دارد سود اجتماعی هم دارد و زندگی را برای همه راحت می‌کند. وقتی کسی در بازار و سوق اسلامی می‌رود باید همه را اهل گذشت و آسان‌گیر ببیند. این فرهنگ باید در بازار اسلامی سایه بيفکند.

اصل دوازدهم: پرهیز از کتمان عیب

وقتی معامله می‌کنی عیب کالایت را کتمان و پنهان نکن. اگر روی کارتن میوه با پایین آن تفاوت دارد را بگو که من چنین خریده‌ام. اگر تولید و فروش کاشی داری و درجه سه است بگو که درجه سه است، به‌عنوان درجه دو به دیگران معرفی نکن.

اگر از نظر فقهی معیوب معتنابه بود طبعاً از نظر فقهی خیار فسخ دارد. اما قبل از آن‌ها از نظر اخلاقی و فقهی با مکتوم کردن عیبت سر طرف کلاه نگذار. در چندین روایت آمده است که عیب کالای خودتان را کتمان نکنید. این منطق علاوه که در معاملات چنین است در همه مراودات و تبادلات اجتماعی دیگر نیز جاری است و نباید عیب را مخفی کند.

نباید از جهل طرف برای سودجویی خودش استفاده نکند و پر کردن کیسه از پولی که حرام و شبهه‌ناک است را زرنگی بداند.

تا به امروز دوازده اصل و قانون فقهی در مقوله کسب‌وکار و اقتصاد را بیان داشتیم که این‌ها باید در زندگی ما قرار بگیرد، چراکه این موارد مباحث عقلی و انسانی است که اسلام هم روی آن‌ها تأکید خاص دارد. این سبک زندگی باید در آموزش و پرورش و دانشگاه هم مورد توجه قرار گیرد. همه متعلمین که در این مراکز تحت تعلیم هستند در آینده وارد فضای کار و تلاش و اقتصادی می‌شوند به همین خاطر این فرهنگ باید در آن‌ها نهادینه شود. امیدواریم

خداوند به همه ما توفیق دهد که همه این آموزه‌ها و تعالیم حیات‌بخش و انسان‌ساز اسلام را در همه شئون زندگی پیاده کنیم.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكُوفَةَ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ⁶

⁶. سوره کوثر

خطبه دوم

اعوذ بالله السميع العليم من الشيطان الرجيم بسم الله الرحمن الرحيم الحمد لله رب العالمين بارئ الخلائق اجمعين ثم الصلاة والسلام على سيدنا ونبينا وحبينا ابي القاسم المصطفى محمد وعلی مولانا علی بن ابیطالب وعلی الصديقة الطاهرة فاطمة الزهراء وعلی الحسن والحسين سيدي شباب اهل الجنة وعلی ائمة المسلمين علی بن الحسين و محمد بن علی و جعفر بن محمد و موسى بن جعفر و علی بن موسى و محمد بن علی و علی بن محمد و الحسن بن علی و الخلف القائم المنتظر ساسة العباد و اركان البلاد و ابواب الايمان و أمناء الرحمن و سلالة النبين و صفوة المرسلين و عترة خيرة رب العالمين صلوات الله عليهم اجمعين.

توصیه به تقوا

اعوذ بالله من الشيطان الرجيم بسم الله الرحمن الرحيم «يا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ»⁷
عباد الله أَوْصِيكُمْ وَنَفْسِي بِتَقْوَى اللَّهِ

همه شما و خودم را به پارسایی و پرهیزگاری سفارش و دعوت می‌کنم. خداوند فرمود: «إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ»⁸ اگر تقوا را در زندگی پیشه کردیم حتماً احساس خواهیم کرد که خدا با ماست و دست خدا همراه ما و هدایت او راهنمای ما خواهد بود. امیرالمؤمنین در خطبه متقین به این صورت آغاز می‌کنند که:

⁷. سوره توبه، آیه 119

⁸ - سوره نحل، آیه 128: خداوند با کسانی است که تقوا پیشه کرده‌اند، و کسانی که نیکوکارند.

«فَالْمُتَّقُونَ فِيهَا هُمْ أَهْلُ الْفَضَائِلِ»⁹ پارسایان صاحبان فضیلت‌های بزرگ اخلاقی هستند. قریب صد صفت و خصیصه در این خطبه در تصویر سیما و سبک زندگی و متقین بیان فرموده‌اند. اول این صفات «مَنْطِقُهُمُ الصَّوَابُ»¹⁰ است. انسان پرهیزگار کسی است که گفتار او درست است. زبان و سخن او به دروغ و انواع گناهان زبانی آلوده نیست. همان‌طور که مشاهده می‌کنید این فقره یک معنای عامی دارد. گناهان زبانی بسیار متعدد است که اولش دروغ است. انواع گناهان مستقیم یا غیرمستقیم با زبان ارتباط دارند. اولین پیام تقوا در زندگی انسان این است که زبان او بر محور اخلاق و دین بچرخد و زبان او از آلودگی‌های زبانی منزّه باشد. اگر کنترل زبان به دست آمد این آغاز تقواست، تقوا یعنی خویشتن بانی و خودکنترلی.

اولین کنترل را امیر مؤمنان در خطبه متقین کنترل زبان بیان می‌کنند. اولین نقطه عزیمت تقوا این است که زبانمان را مهار کنیم و این سخت‌ترین کار در خودسازی و اصلاح نفس است چراکه زبان بسیار سرکش و مهارناپذیر است. خدایا به ما توفیق بده تا بتوانیم در مسیر تقوا و اصلاح نفس قدم برداریم.

یاد همه انبیا و درگذشتگان، بزرگان، شهدای مدافعان حرم و انقلاب و دفاع مقدس، امام شهدا و بالخصوص یاد و خاطره حضرت عبدالعظیم حسنی که این ایام سالروز رحلت ایشان است را گرامی می‌داریم با صلواتی بر محمد و آل محمد.

مناسبت‌ها

از میان مناسبت‌ها و مسائلی که مرتبط با این ایام است چند موضوع را فهرست‌وار اشاره می‌کنم:

⁹ - سید رضی، نهج البلاغه (صبحی صالح)، خطبه 193 (معروف به خطبه متقین)

¹⁰ - همان

1. تکریم روز مالیات و نکاتی در این باب

اولین موضوع به مناسبت روز مالیات است که در اقتصاد سالم و اقتصادی که باید از نفت جدا شود و از خام فروشی فاصله بگیرد حائز اهمیت است. در اقتصاد مقاومتی مسأله مالیات جایگاه مهم خود را دارد. البته مالیات به یک معنای اولیه در اسلام داریم که عبارت است از خمس و زکات و واجباتی که در فقه آمده است مخصوصاً خمس و سهمین که بسیار مهم است و بسیاری از مواقع متدینین هم غفلت دارند از این که خمس و زکات از جمله عبادات شرعی است. همیشه در نظامات اداری اسلام مالیات هم مطرح بوده است که جایگاه مهمی دارد و باید به آن توجه کرد.

البته در مالیات چند نکته بسیار مهم است:

یک: اخذ مالیات به صورت عادلانه

قوانین و همین طور در مقام اجرا باید مالیات را به سمت سطوح متوسط به بالا که درآمدهای بالاتری دارند، برد. نباید افرادی به خاطر مالیات ناعادلانه مورد ستم قرار بگیرند. این مالیات عوارض باید بر اساس قوانین، بر مبنای عدالت و رعایت متوسطین به پایین تنظیم شود.

دو: جلوگیری از فرار مالیاتی

نیاز به معالجه فرار مالیاتی است. همان طور که امروزه با مقوله ویرانگر قاچاق مواجه هستیم و باید با جدیت تمام در برابر قاچاق - که تخریب بسیار سنگینی به اقتصاد وارد می کند - مقابله شود، در خصوص فرار مالیاتی هم نیاز به دقت و تلاش بیشتر است.

طبقات متوسطی در تیررس محاسبات هستند. سر وقت سراغ آنها می روند و مالیاتشان را وصول می کنند، اما گروهی هستند که از پرداخت مالیات فرار می کنند و گاهی هم دغل کاری هایی انجام می پذیرد که مالیات داده نشود، لذا در مالیات مراعات عدالت مهم است. از کسانی که باید مالیات گرفت باید به جد دریافت کرد و نسبت به افشار کم بضاعت هم توجه و مراعات کرد. البته در دوره ای که ما دچار رکود در صنعت هستیم و مشکلات جدی در این

مقوله با آن مواجه هستیم و انتظار می‌رود که مسئولان با جدیت بیشتر در صدد معالجه آن بیایند طبعاً در عوارض، قبض‌های برق و گاز و امثال ذلک مسئولین باید ملاحظه صنایع را بکنند.

2. بزرگداشت روز ادبیات کودک و نوجوان

روز ادبیات کودک و نوجوان است که با نام چهره آذر یزدی هم ارتباط دارد. این روز را گرامی می‌داریم و هم از کسانی که در تولید ادبیات درست برای کودکان و نوجوانان تلاش کرده و تلاش می‌کنند باید تقدیر کرد. الآن در مجموعه استان، کشور و در شهر ما افراد خوش ذوق و سلیقه‌ای هستند که دست به قلم هستند. باید صاحبان قلم و ادبیات خوب که تولیدکننده کتاب‌ها و داستان‌های سازنده برای کودک و نوجوان هستند مورد ترغیب و تشویق قرار بگیرند. گاهی به درستی به تربیت و تشویق این نسل توجه نمی‌شود.

ادبیات کودک و نوجوان در شکل‌دهی به شخصیت آن‌ها بسیار مهم است که باید در تولید این کتاب‌ها و داستان‌ها نهایت دقت داشت که اخلاق درست و شخصیت صحیح منتقل شود و الا اگر قرار باشد کتاب کودک و نوجوان مسائل غیراخلاقی و ناصحیح را منتقل کند نبوده بهتر از وجودش است. کتابخانه‌های مدارس و دانشگاه‌ها باید بخش خوب و مناسبی در این زمینه داشته باشند. خود خانواده‌ها باید به آن توجه کنند.

اصل کتاب‌خوانی و ادبیات کودک و نوجوان و از همه این‌ها مهم‌تر انتخاب درست و صحیح در این کتاب‌هاست که نیاز به دقت و امعان نظر بیشتر احساس می‌شود. سال‌های قبل هم در شورای آموزش و پرورش تأکید شده بود که ما ادبیات فاخر فارسی که مشحون از اخلاق و معنویات است باید در دبیرستان‌ها و دبستان‌هایمان ترویج کنیم. شاید اقداماتی هم انجام شده باشد اما باید بیش از این مقدار مورد توجه قرار گیرد. دستگاه‌های تبلیغات دینی همچون مساجد و مؤسسات دینی هم باید به ادبیات کودک و نوجوان و تأمین کتاب‌های خوب برای رشد علمی، اخلاقی و معنوی کودک و نوجوان توجه کنند.

3. نکوداشت روز فرهنگ پهلوانی و زورخانه‌ای

روز فرهنگ پهلوانی و زورخانه‌ای است. باید تأکید کنیم که نسل جوان ما نیازمند ورزش سالم و زیرساخت‌های مناسب برای سلامت جسمی و روحی است. مسئولان باید در این زمینه همت وافر به خرج دهند تا فرهنگ آن

در جامعه فراگیر شود و بتوانیم زیرساخت‌های ورزش و سلامت جسمی و روحی نسل جوان - اعم از پسران و دختران - را تأمین کنیم. اگر ما بر عفاف و حجاب تأکید می‌کنیم و تخطی‌ها را نقد می‌کنیم، هم‌زمان می‌گوییم زیرساخت ورزش و سلامت جسمی و روحی باید برای همه جوان‌ها اعم از دختر و پسر تأمین شود. در میان ورزش‌ها، ورزش‌های بومی باستانی که همراه با اخلاقیات بومی است و به اخلاق اسلامی نزدیک‌تر است باید توجه شود. فضای پهلوانی و زورخانه‌ای فضای خوبی است. به حمدالله در این زمینه، درصد و سرانه خوبی در میبد ثبت شده است و ما شاهد وجود 15 ورزشگاه باستانی و زورخانه هستیم. باید از جوانان و خیرینی که در این زمینه ورود کرده‌اند - غالباً هم جنبه خیرین داشته است - حمایت شود.

توسعه این فرهنگ و رعایت اخلاق در ورزش در همه کشور مطلوب است. ما از دستاوردهای خوب جوانان ورزشی‌مان در قلمروهای مختلف تشکر می‌کنیم. اما باید مواظب باشیم که ورزش همگانی باشد و همه به آن دسترسی داشته باشند. ضمناً ورزش و ورزشگاه‌های ما از فوتبال گرفته تا سایر ورزش‌ها از آسیب‌های اخلاقی مصون بماند. گاهی شاهد آسیب‌هایی در این زمینه هستیم که باید خود ورزشکاران عزیز و فدراسیون‌های ورزشی به مقوله اخلاق و آداب اسلامی، دینی و اخلاقی ورزش توجه کنند.

4. بزرگداشت هفته عفاف و حجاب

موضوع بسیار مهم دیگر هفته عفاف و حجاب است. در این زمینه ذکر نکاتی حائز اهمیت است:

اولاً: لزوم حفظ عفاف عمومی

وقتی از عفاف و حجاب سخن می‌گوییم منظورمان فقط بانوان نیستند، همه جامعه باید خط مرزهای انسانی و اخلاقی در پوشش را رعایت کنند. پوشش یک مقوله انسانی است و در مقابل برهنگی مقوله حیوانی است. وقتی سخن از عفاف و حجاب به میان می‌آید - هر چند در بانوان بیشتر مدنظر است - همه جامعه باید مراعات کنند.

ثانیاً: لزوم پرهیز از ناهنجاری‌های اجتماعی

منظور از عفاف و حجاب این نیست که زیبایی‌های مشروع و منطقی در حجاب و عفاف و پوشش نشود، بلکه مقصود این است که باید از آنچه هنجار جامعه را تخریب می‌کند، تحریک بیجا ایجاد می‌کند و روابط سالم در جامعه را به هم می‌ریزد پرهیز شود.

ثالثاً: لزوم رعایت عفاف و حجاب طوعاً یا کرهاً

رعایت عفاف و حجاب هم باید از ایمان و اعتقاد انسان‌ها برخیزد. در جاهایی هم که ایمان و اعتقاد نیست باید هنجار اجتماعی را رعایت کنند. همه دنیا هم همین‌طور است. تلاش ما باید بر این باشد که دختران و پسران ما منطق انسانی و عقلانی حجاب را دریافت کنند. آموزش و پرورش در این زمینه نقش مهم دارد، مساجد نقش جدی دارند و خانواده نقش بسیار بنیادی دارد تا اینکه پوشش منطقی درست و رعایت هنجار را در جوان تشویق و ترغیب و نهادینه کند. یکی از فصول تفاوت ما با تمدن غربی این است که ما هنجارهای پوششی را مهم می‌شماریم.

رابعاً: لزوم تذکر لسانی در مواجهه با منکر

در ترویج این فریضه باید تذکر لسانی، توجیه و اقناع حرف اول را بزند. خطا هم که وجود دارد باید بدون تعارف تذکر داد. همین تذکر لسانی و زبانی در هر کوی و برزن و هر جایی حتماً اثر خودش را می‌گذارد. نباید در این مسأله تعارف کرد. اصحاب کسب‌وکار، تجارت و سایر بخش‌های ادارات باید به این مقوله توجه کنند. اصلاً پذیرفته نیست که هنجارهای مهم دینی در جامعه اسلامی زیر پا گذاشته شود. همه ما باید حساس باشیم و در جای خود تذکر دهیم. در مواقعی هم که نیاز به برخورد است دستگاه‌ها باید طبق وظایف خودشان برخورد کنند.

خامساً: تسلیم‌ناپذیری در برابر فرهنگ ناصحیح غربی

هفته عفاف و حجاب که هم‌زمان با حادثه مسجد گوهرشاد است - و آن نقشه شومی که ریختند تا در زمان رضاخان حجاب را از سر بانوان ما بردارند- برای این است که ضمن بازخوانی آن حادثه، با اخلاق، آداب و فرهنگ‌سازی تسلیم‌ناپذیری در برابر فرهنگ ناصحیح غربی نشویم.

جایی هم که حضور جدی و قاطع لازم است باید مدنظر باشد و اصلاً نباید در این زمینه هم کوتاه آمد. در این هفته، عزیزانمان برنامه‌ریزی‌هایی کرده‌اند. دیروز جلسه‌ای برگزار شد، طرح‌هایی مطرح شد که در سطح کشور، استان و این شهر اجرا می‌شود که همه هم همکاری کنند. یک اجتماع سنجیده‌ای هم طراحی شده است که انشالله همه به آن توجه کنند و همکاری داشته باشند.

5. پیروزی‌های اخیر جبهه مقاومت مرهون ولایت مداری مردم

در حوزه مسائل سیاسی، اجتماعی و بین‌المللی، در این هفته‌های اخیر چند پیروزی بزرگ داشتیم. پیروزی‌های جبهه مقاومت و کسانی که به فرمان مرجعیت در عراق پاسخ دادند و سخن بزرگان و مراجع و ولایت را پذیرفتند و در مقابله با تروریسم حضور پیدا کردند.

به فضل الهی با این فرمان‌پذیری و حضور در صحنه - در طول این سال‌های اخیر - جلوی تسلط تروریست‌های وابسته به استکبار گرفته شد. یادمان باشد اگر حضور مستشاری سپاه قدس و حضور مرجعیت در عرصه مبارزه با تروریسم نبود داستان دویست سال پیش تکرار می‌شد. یعنی این‌ها می‌آمدند مراقد نجف، کربلا و زینبیه را با خاک یکسان می‌کردند، مردم مظلوم این شهرها را قتل‌عام می‌کردند. قدرت سپاه قدس ایران و مقاومت در عراق با حضور مرجعیت و بزرگان دین جلوی این تسلط را گرفت و الا امروز وضعیت خیلی فرق داشت. کسانی اشتباه محاسبه نکنند.

دویست سال پیش آمدند و کربلا را با خاک یکسان کردند، این‌ها سال قبل می‌خواستند بغداد را بگیرند و دنبالش تمام این نقشه‌ها را اجرا کنند، آن طرف هم آمریکایی‌ها و اسرائیلی‌ها خوش‌بخندند. اما قدرت مستشاری ما، اقتدار نظام اسلامی، اقتدار دولت عراق، مردم فداکار عراق و حشد الشعبی جلوی این دسیسه‌ها را گرفتند. در این روزها، آن‌ها را در نقاط اصلی حضور و مراکز تجمعشان به زمین افکندند و به فضل الهی تمام این جرثومه از عراق پاک خواهد کرد.

همین قصه در نهایت قدرت در برابر همه مستکبران و مزدوران آن‌ها که در سوریه جمع شده‌اند اتفاق افتاده است. انشالله در کنار این شکافی که در جبهه مزدوران امریکا در جهان عرب رخ داده است - شکافی است که خیلی ما

روی آن حساب نکردیم، اما یک واقعیت است که رخ داده است و ضربه‌ای بر پیکر این مزدوران وارد کرده است - روزبه‌روز به عقب خواهند رفت.

حضور چشمگیر روز قدس امسال شما مردم و امت اسلامی در کشورهای دیگر یک پیروزی بزرگ بود و نشان داد که ملل اسلامی و امت اسلام همچنان ماجرای فلسطین را از اولویت‌های اصلی خود می‌داند. در کنار این‌ها حمله مقتدرانه موشکی سپاه سرافراز ما به مقر تروریست‌های داعشی یک فصل درخشانی بود و در روزهای اخیر ملاقاتی که با رهبری معظم داشتند، ایشان تأکید فرمودند: همه دنیا بدانند ما از اقتدار نظامی‌مان کوتاه نمی‌آیم و از مسأله موشکی و توان دفاعی خود یک قدم به عقب بر نمی‌گردیم.

این منطق ماست کسانی هم اشتباه نکنند نباید از مسئولان و دیگر افراد فکر کنند که مسأله موشکی ما مسأله اول ما نیست و دنیا چه دنیای گل و بلبلی هست. این خبرها نیست، ما اهل منطق و تعامل و گفتگو هستیم اما وقتی که اقتدار داشته باشیم دیگران با شما عادلانه سخن می‌گویند. اگر اقتدار نداشته باشید شما را زیر چکمه‌های خود له می‌کنند. این را باید مسئولان به صورت قاطع بدانند همان‌طور که ملت باید به آن پایبند باشند.

6. اقدامات تحریک‌آمیز مستکبران و ایادی آن‌ها

سفر ترامپ و اجلاس ریاض و تلاشی که می‌شود تا سعودی مولد تروریسم تطهیر شود، تلاشی که می‌شود اسرائیل در حاشیه امن قرار بگیرد و حرکت‌های تروریستی خاطرات تلخ ماه‌های اخیر است.

اما آنچه امروز برای ما لازم است:

1. انسجام بیشتر
2. پیروی دقیق از هدایت‌های رهبری
3. صیانت از دستاوردهای انقلاب
4. مهم شمردن دستاوردهای انقلاب؛ این دستاوردها را به‌سادگی به دست نیاورده‌ایم که به راحتی نقدش کنیم و زیر سؤال ببریم. این همه دستاورد عظیم انقلاب اسلامی را باید حفظ و صیانت کرد.
5. حفظ و افزایش اقتدار
6. اهتمام به اقتصاد مقاومتی

7. دقت صحیح و تیزبینانه در مراودات بین‌المللی؛ باید هم در مباحث فرهنگی و هم در مباحث اقتصادی، در قراردادهای و معاهدات، نهایت دقت را به خرج دهند تا خودمان را صیانت و محافظت کنیم. دنیای آشفته‌ای است، نباید با سادگی و خامی با دیگران برخورد کنیم. این‌ها تحریم‌های بیشتر وضع می‌کنند فلذا مسئولین باید نقض عهدها را جدی دنبال کنند. حرف‌های یاهو‌ای می‌زنند که باید پاسخ قاطع به آن‌ها داده شود. ملت ما هم باید در این مسیر منسجم بایستند. ما راه درازی را طی کردیم اما راه طولانی در پیش است. شما ملت بزرگی هستید که آن همه افتخار آفریدید. دنیا هم بداند این ملت همچنان بر سر پیمان خود با انقلاب اسلامی و شهیدان سرافراز خود استوار ایستاده است.

8. لزوم صرفه‌جویی در حامل‌های انرژی

در هوای گرمی که در کشور وجود دارد، همان‌طور که در استان ما وجود دارد، رعایت صرفه‌جویی در مصرف آب و برق یک وظیفه اخلاقی، انسانی و شرعی است. هر خانواده و هر فردی ده درصد از مصرف خود در آب و برق کاهش بدهد ما با خاموشی و مشکلات آن مواجه نخواهیم بود. مسأله آب و برق مسأله مهم کشور است. ما کمترین مشکل را در این زمینه داریم، خیلی از کشورها در این زمینه مشکلات زیادی دارند. ولی در این امور ما اسراف کم نداریم. انشالله همه تلاش کنیم و صرفه‌جویی را در سرلوحه برنامه‌های خود قرار دهیم.

نسئلک اللهم و ندعوک باسمک العظیم الاعظم الاعز الاجل الاکرم یا الله و... یا ارحم الرحمین، اللهم ارزقنا توفیق الطاعة و بعد المعصية و صدق النیة و عرفان الحرمة، اللهم انصر الاسلام و اهله و اخذل الکفر و اهله، خدایا دل‌های ما را به انوار ایمان روشن بفرما، اعمال ما را قبول بفرما، توبه، انابه و عبادات ما را مورد لطف و کرمات خود قرار بده، گناهان ما را ببخش، آسیب‌ها را از جامعه ما دور بدار، نسل جوان ما را به اوج عزت، ایمان و افتخار برسان، همه مخاطرات را از کشور و امت اسلام دور بدار، شر دشمنان اسلام به‌ویژه اسرائیل غاصب را از سر همه مرتفع بفرما، شر تکفیری‌ها، داعشی‌ها و تروریست‌ها را به خودشان بازگردان، ما را از همه خطرات مصون بدار، مریضان ما، مریضان مدنظر و جانبازان را شفا کرامت بفرما، اموات و درگذشتگان ما، درگذشتگان از این جمع و تازه درگذشتگان را غریق بهار رحمت بفرما، ارواح تابناک شهیدان، شهیدان اسلام و انقلاب اسلامی، شهیدان

دفاع مقدس، شهیدان مدافع حرم و مقاومت و بین‌الملل اسلامی شهدای این جمع و امام شهدا را با شهدای کربلا محشور بفرما.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ اِنَّا اَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَاَنْحِرْ اِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْاَبْتَرُ¹¹

¹¹. سوره کوثر